

Ludovít Štúr **O krásnej pleti
slovanskej**

Zo Štúrovho životopisu, ktorého autorom je Jozef Miloslav Hurban, prinášame krátku ukážku:

Tak Ľudovít Štúr zastával i pri najmensej príležitosti cti a dobrého mena Slovanov, nech bolo by sa týkalo ktoréhokoľvek kmeňa a voči akýmkoľvek autoritám. Utiahnuť sa, mlčať, oportunistizovať, nebolo nikdy v jeho slovníku zaznačené.

Milá Talvj i so svojimi rovnomyseľníkmi podobne zle pochodila ohľadom spoločenských ideálov, aké prechovávali sa dosiaľ v kruhoch zväčša patriarchalizmu slovenskému neprajných. Píše Štúr v článku nadrečenom.

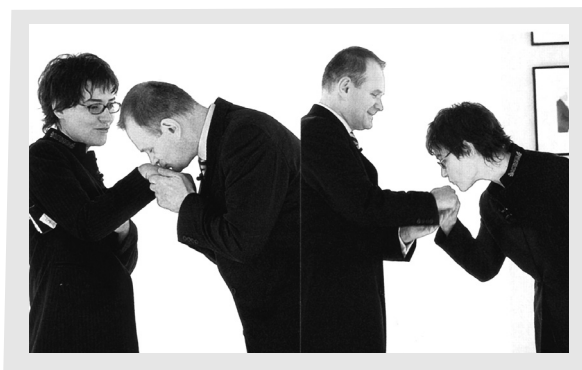
„V předmluvě k druhému dílu usiluje p. předkladatelkyně podati obraz mravů, obyčejů atd. Srbů, přičemž zvláště do líčení obřadů při svatbách užívaných sa zabírá. Velice se zastavuje a horší nad tím, že nevěsty v čas svého zasnoubení obyčejně váženým otcům čeledním ruce líbají, což jediné p. předkladatelkyni na Slovany tak poštvalo, že jim ukrutenství ku krásné pleti vyčítá a proto tuto za nešťastnou u Slovanů pokládá. Že jí obyčej tento tak velice dojal, nedivíme se jednak z té příčiny, že p. předkladatelkyně, sama ku krásné pleti přináležajíc, s ní velice soucití, pak že rodem jsouc Němkyně neměla příležitost cos takového u svého národa viděti a takž velice překvapena byla touto novostí. Ukrutenstvím to však jmenovati jest přepjaté a důvodem jen nám býti může velké rozmazanosti, v nížto se pohlaví ženské u sousedů nalézá, pak neznámosti národního života našeho. Toto líbání rukou jistě nic jiného nevyznamenává než proukázání vážnosti k ot-

cům čeledním, těmto kmenům shromažděných rodin, jenž jakoby k žehnutí uvazující se nové rodiny přicházejí; kterážto šetrnost, jevící se v líbání ruky, jistě mladým nevěstám výborně sluší a mnohem lépe, než když šedivec mladým paničkám ruce ulibuje. Slované opravdu milují svou krásnou pleť a váží si velice její cnoty, jenž v bohabojnosti, pracovitosti, upřímnosti a začasť i v bohatýrském nadšení těch citlivých srdcí pozůstává, a velice by neradi, aby se tyto cnoty v tu novomoderní přetvořenost proměnily; dalecí jsou té upýpavosti, té lichoměrnosti, která se teď dobrým tónem nazývá a jejíž nevykonávání se za nevlídnost anebo, jako u p. předkladatelkyně, za ukrutenství pokládá. Docela jiný byl stav pohlaví ženského v starožitnosti slovanské, nežli v germanské, neboť an tuto podle svědectví Tacita ženy ve přílišné vážnosti stály, ba co více vzývány byly, měli je mužové slovanští veždy za sobě poddané, nepostupující jim oné zdánlivé a tím méně skutečné před sebou přednosti. S přijetím náboženství křesťanského u Slovanů stav jejich, jak slušné, v lepší se změnil; dosud však ještě, vyjmuče snad některá duchem ciziny napáchlá a novomodností se řídící místa, nedosáhnul, aniž s rozvinutím pravé národnosti naší nedosáhne onoho rozmařilostí stupně, na kterém jinde se nalézá a odkud jistě domácí štěstí a blaho rodin nevyplývá, ba na odpor rušeno bývá. Že tedy krásná pleť u Slovanů té zdánlivé přednosti, jakby sobě toho p. předkladatelkyně žádala, nepožívá, jest výsledkem ducha národnosti naší, a jak myslíme, docela odpovídající přirozenému pořádku. Kam asi usilovaní Simonistek u Francouzů aneb u Angličanů podnikání ženských spolků a jejich vévodkyně Lady Bulwer, domáhajících se o rovná občanská práva s muži, vésti mohou, lehko se každý domyslí. Dosud záběhy tyto mnohé neřesti způsobily; bude-li však dále v nešvaře této pokračováno, jistě ničeho jiného odtud nežli zmatku a rušení blaha domácího se nedočkáme“ atd.

On nedočkal sa moderných týchto samovrážd, rozsobášov, luxusu ženského a rozvalín blaha domáceho a ruín rodín, ba celých národov; ale proroctvo jeho naplnilo sa a plní sa a ešte len plniť sa má.

* Kam smerovalo a dospelo usilovanie ženských hnutí, ktoré v ukážke spomína Ľudovít Štúr? Nájdite na internete alebo v knižnici informácie o spomínaných aktivistkách a ďalších, ktoré pokračovali v ich odkaze.

* Ako vymedzuje Štúr Slovanov voči iným etnikám, národnostiam a národom? Iniciatívy či zvyky (nielen vo veci ženskej emancipácie) ktorých z nich si cení? Premýšľajte, či sa takéto delenie zvykne uplatňovať aj dnes. Ak áno, uveďte kde a ako.

Poľská feministka Kazimiera Szczuka odpovedá na tradičné „džentlmenské“ gesto.